

Gemeente
Ommen

Klimaatbeleid

Gemeente Ommen

een terug- en vooruitblik

Klimaatbeleid gemeente Ommen: een terug- en vooruitblik

Inleiding

Met deze notitie wordt u kort geïnformeerd over de tot nu toe bereikte resultaten en de lopende en in voorbereiding zijnde projecten. Tevens wordt een vooruitblik, op basis van speerpunten en mogelijke scenario's gegeven. Alvorens hierop nader in te gaan wordt eerst het kader geschetst waarbinnen het klimaatbeleid wordt uitgevoerd.

De doelstellingen klimaatbeleid gemeente Ommen

In de kadernotitie klimaatbeleid, vastgesteld door de gemeenteraad op 17 februari 2009, zijn de volgende doelstellingen opgenomen:

- 2% energiebesparing per jaar;
- 20% duurzame energie in 2020;
- 30% reductie van broeikasgassen in 2020.

Deze doelstellingen sluiten aan bij de landelijke klimaatdoelstellingen zoals opgenomen in het programma 'Schoon en Zuinig'.

Op basis van deze doelstellingen is bij het Ministerie VROM, in het kader van de Stimuleringsregeling Lokale Klimaatinitiatieven (SLOK-subsidie), subsidie aangevraagd. Deze subsidie is ook toegekend. Ook is er ter uitvoering van het klimaatbeleid een Plan van Aanpak uitvoering klimaatbeleid 2010 – 2011 opgesteld. Dit Plan van Aanpak is op 12 oktober 2010 door het college vastgesteld. Daarnaast heeft de gemeente Ommen, via de prestatieafspraken wonen met de Provincie Overijssel, subsidie ontvangen voor de uitvoering van een aantal klimaatprojecten. Op 12 april 2012 zijn de herijkte prestatieafspraken wonen 2010 – 2015 met de provincie Overijssel ondertekend.

Speelveld en rol gemeente bij uitvoering Klimaatbeleid

Vanzelfsprekend heeft de gemeente een belangrijke rol en functie waar het gaat om het formuleren en realiseren van de klimaat- en duurzaamheidsdoelstellingen. Tegelijk moeten wij beseffen dat de gemeente niet de enige partij is: wij kunnen het niet alleen. Er zal samenwerking gezocht moeten worden met woningcorporaties, MKB, ondernemersverenigingen, agrarische sector, scholen, plaatselijke belangen, inwoners etc. etc. Kortom: alle partijen die op het maatschappelijke speelveld actief zijn. Uiteraard hebben wij als gemeente daarbij wél onze eigen rol en verantwoordelijkheid. Deze rol moeten we inzien, oppakken, invullen en zichtbaar maken.

De rol van de gemeente is daarin drieledig:

1. Duurzaamheid integreren in eigen bedrijfsvoering.
2. Duurzaamheid bij derden stimuleren en faciliteren.
3. Duurzaamheid integreren in gemeentelijk beleid, planontwikkeling en uitvoering.

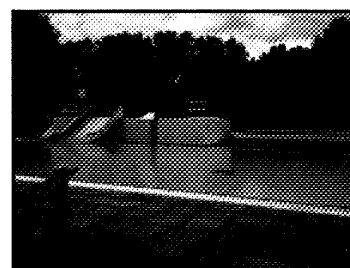
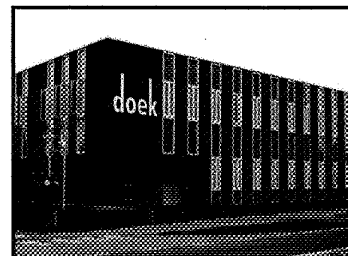

Vanuit de verschillende rollen zijn er op dit moment veel projecten in uitvoering. Onderstaand is een overzicht gegeven.

Terugblik: Uitgevoerde en lopende projecten vanuit de verschillende rollen;

Vanuit rol: Duurzaamheid integreren in eigen bedrijfsvoering

- *Nieuwbouw Doek*
Voor de nieuwbouw van het DOEK is gekozen voor een duurzaam ontwerp. Dit ontwerp houdt in dat het gebouw voorziet in de eigen energiebehoefte en zelfs energieleverend genoemd kan worden. Recent is het DOEK opgeleverd.
- *Carrousel*
Voor het zwembad is een WKK (warmtekracht installatie) aanwezig. In overleg met Essent vindt onderzoek plaats of de aansluiting van het cultureel centrum en de sporthal op deze WKK vergroot kan worden. Daarnaast is onderzocht of, in verband met de renovatie van het dak, zonnepanelen op het dak gelegd kunnen worden. Eind augustus 2011 is hiervoor een aanvraag om subsidie ingediend bij de Provincie Overijssel. Deze aanvraag is gehonoreerd en de realisatie van aanleg is in uitvoering. Het dak van de Carrousel is in 2012 voorzien van een CO2 absorberend materiaal.
- *Energiebeheer gemeente gebouwen*
Voor een groot aantal gemeentelijke gebouwen zijn energie prestatie adviezen opgesteld en energielabels afgegeven. Rendabele maatregelen voor energiebesparing en duurzame energie worden in het meerjaren onderhoudsprogramma (MOP) meegenomen. Daarnaast is er een energie-monitoringsysteem voor de twaalf gemeentelijke gebouwen met het hoogste verbruik. Voor het energieverbruik wordt Groene Stroom ingekocht. Tevens vindt onderzoek plaats om ook het aardgasverbruik van de gemeente te vergroenen door middel van Groen Gas van de ROVA.
- *Gemeentehuis*
Het gemeentehuis heeft een KWO installatie. Deze installatie voorziet door middel van een warmtepomp de koudwaterbehoefte in de zomer ten behoeve van koeling van het gebouw en in de winter extra warmte.
- *Openluchtbad Olde Vechte*
Het openluchtbad is voor de energiebehoefte zelfvoorzienend. De benodigde energie wordt opgewekt door zonne-energie en het gebruik van luchtwarmte. In het voorjaar 2011 is hier in de plaatselijke media aandacht aan besteed.
- *Zonnepanelen op gemeentelijk gebouwen*
Vóór 1 september 2011 is op grond van de subsidieregeling Duurzame energie en energiebesparing Overijssel bij de Provincie Overijssel een aanvraag ingediend voor het plaatsen van zonnepanelen op gemeentelijke gebouwen. De subsidie is inmiddels toegekend en de plaatsing van de zonnepanelen is in voorbereiding. Zodra de panelen zijn geplaatst betekent dit een energiebesparing van 92.700 Kwh en een CO2 reductie van 55.620 kg.

- *Aanschaf elektrische scooters*

Voor de kortere dienstreizen van de medewerkers zijn twee elektrische scooters aangeschaft. In eerste instantie worden deze scooters gebruikt door de gemeentelijke toezichthouders maar ná een proefperiode kunnen ze door elke medewerker worden gebruikt.

Vanuit rol: Duurzaamheid bij derden stimuleren en faciliteren

- *Energieloket (Overijsselse Aanpak 2.0)*

Per 1 oktober 2010 is het energieloket geopend. Hier kunnen burgers terecht voor vragen over energiebesparing. Vanaf de opening heeft dit loket in het teken gestaan van de uitvoering van subsidieverordening energieprestatie. Vanaf 1 juli 2012 heeft de gemeente Ommen zich aangesloten bij de Overijsselse aanpak 2.0. Met deze aanpak wil de provincie de vraag naar energiebesparing in de bestaande bouw stimuleren en het aanbod activeren. Op basis van de ervaringen van verschillende gemeenten is de Provincie op zoek gegaan naar opschaling en versnelling van de energiebesparing in de gebouwde omgeving. Kern van deze nieuwe aanpak is dat er voor de komende drie jaar een helder perspectief wordt gegeven met als doel dat het bedrijfsleven het vanaf 2015 overneemt van de overheid. Dit perspectief houdt o.a. in dat het gemeentelijke energieloket de komende drie jaar het aanspreekpunt van de burger blijft. Tevens komt er een energiepremiereregeling voor de burgers tot maximaal 900 euro per woning. Ook lokale uitvoeringsplatformen moeten, in samenhang met het energieloket, een belangrijke rol spelen bij de uitvoering van de maatregelen. De provincie ondersteunt de gemeenten financieel voor het Energieloket met een bijdrage van 80.000 euro. Ook neemt de provincie de totale financiering van de duurzaamheidslening op zich. De huidige verordening duurzaamheidsleningen gemeente Ommen wordt derhalve ingetrokken. Via de ondertekening van de prestatieafspraken Wonen gemeente Ommen 2010 t/m 2015 is afgesproken om als gemeente en provincie hierin gezamenlijk op te trekken. Het komende jaar krijgt dit loket meer vorm en inhoud zodat inwoners van onze gemeente meer 'verleid en ontzorgt' worden om tot verduurzaming van hun woning over te gaan.

- *Subsidieverordening energieprestatie verbetering bestaande particuliere woningen*

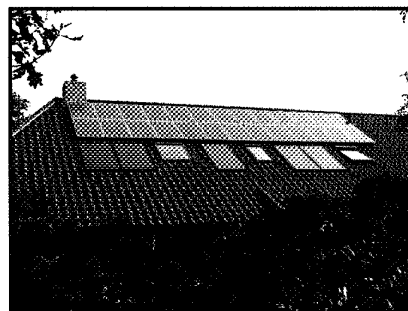
Per 1 januari 2011 is deze subsidieregeling opengesteld. De regeling was een groot succes. Ruim 200 aanvragen voor het duurzaam verbeteren van woningen zijn ingediend. Opvallend was de grote belangstelling voor het toepassen van zonnepanelen. Het blijkt dat op basis van gunstige subsidievoorwaarden burgers erg geïnteresseerd zijn in duurzame energie. In totaal betekent het aantal zonnepanelen een jaarlijks besparing van 100.000 Kwh. Dit is vergelijkbaar met het jaarlijkse energieverbruik van ongeveer 30 woningen. Daarnaast is fors geïnvesteerd in het isoleren van woningen. Het plafond van de regeling is inmiddels bereikt. De regeling is afgesloten.

- *Verordening duurzaamheidsregeling*

Per 1 januari 2011 is deze regeling opgesteld. Op basis hiervan kunnen eigenaren van woningen een gunstige lening afsluiten voor het verduurzamen van hun woning. Vanwege de Overijsselse Aanpak 2.0 is deze verordening ingetrokken. Met SVN moeten nog afspraken gemaakt worden over het financieel beëindigen van deze regeling.

- *energieleverende recreatiewoning*

Onze gemeente heeft van de Provincie Overijssel een subsidie gekregen van 25.000 euro voor een initiatiefnemer die een energieleverende recreatiewoning wil bouwen. Na afgifte van de benodigde vrijstellingen en vergunningen is gestart met de uitvoering (www.zonnehuus.nl). Rondom de verschillende fasen is de nodige publiciteit gegenereerd. Ook de ondertekening van de

herijkte prestatieafspraken wonen met de Provincie Overijssel heeft hier plaatsgevonden. Op 22 september 2012 is er een Open Dag bij het Zonnehuis. Daarna kan project afgerond worden.

- *project Energiescans OVO*

De Ondernemers Vereniging Ommen heeft subsidie gekregen van de Provincie voor het uitvoeren van energiescans bij bedrijven. Ook onze gemeente betaalt hier een deel aan mee. De uitvoering van de energiescans is inmiddels in volle gang. Voor een goede follow-up kunnen ondernemers een beroep doen op Stichting Hibertad. Hiervoor heeft de gemeente een éénmalige bijdrage beschikbaar gesteld. De uitvoering van de energiescans bedrijven heeft in provinciaal vervolg gekregen. Tevens heeft de provincie een financiële regeling voor bedrijven in het leven geroepen.

- *stimuleren mestvergisting*

Binnen onze gemeente bestaan enkele initiatieven om een mestvergistingsinstallatie op te richten. Wij proberen deze bestaande initiatieven zoveel mogelijk te ondersteunen en te faciliteren. Eén van de initiatieven is het project de Witte Paal.

- *pilot energiebesparing bij bedrijven*

Onze gemeente is ambtelijk vertegenwoordigd in een provinciale werkgroep om te komen tot energiebesparing bij bedrijven. Doel van deze werkgroep is voorstellen te ontwikkelen om bedrijven aan te zetten tot energiebesparing. Hierbij komt zowel het spoor van stimuleren alsmede het spoor van het wettelijk kader aan bod. Door de toezichthouders wordt het onderdeel energiebesparing nu integraal meegenomen bij de toezichtcontroles. Ook in het handhavingsprogramma 2012 wordt hier aandacht aan besteed. Voor de gemeente is er een subsidie beschikbaar bij de Provincie voor kennisverbreding. Hiervoor moet nog een project worden opgestart.

- *energiebesparing en duurzame energie in zorgcomplexen*

Met wooncomplex Stadshaghen zijn gesprekken geweest om tot verregaande energiemaatregelen te komen. De Provincie had hiervoor ook subsidie beschikbaar gesteld. Door interne meningsverschillen binnen de VVE gaat dit echter niet door. Voor de beschikbare subsidie wordt een andere bestemming gezocht.

- *ontwikkeling kaart ten behoeve van koude-warmte-opslag (kwo)*

Voor onze gemeente is een kaart ontwikkeld waarop te zien is of de bodem geschikt is voor koude- en/of warmte opslag. Met behulp van deze kaart kan ook worden bijgehouden op welke plaatsen de bodem (het diepe grondwater) al gebruikt wordt voor deze koude- / warmte-opslag. Deze kaart wordt onder andere bij de energiescans en de follow-up daarvan betrokken worden.

- *energiemaatregelen St. Bernardusschool*
Onder voorwaarden heeft de Provincie subsidie beschikbaar gesteld voor het renoveren van de St. Bernardusschool door een CO2 gestuurd ventilatiesysteem aan te brengen en energiebesparingsmaatregelen aan te brengen. Gelet op de discussie over de toekomstige huisvesting van het basisonderwijs is besloten, gelet ook op door de provincie gestelde termijn, om deze prestatie-eis ander in te vullen. In juli 2012 is bij de provincie een verzoek ingediend om deze subsidie te mogen inzetten voor het duurzaam renoveren van het bestaande gedeelte van het dorps huis Ommerkanaal. Ambtelijk is deze aanvraag door de Provincie inmiddels toegezegd. De formele beschikking moet echter nog binnenkomen.
- *millenniumplatform*
Op 13 december 2010 heeft de gemeenteraad besloten te bevorderen dat er een Stichting Ommen Millenniumgemeente wordt opgericht door inwoners van Ommen. Inmiddels is deze Stichting ook opgericht. De uitvoering hiervan ligt bij de gemeenteraad.
- *Duurzame Dorpen*
Buurtschap Ommerkanaal heeft in 2010 met veel enthousiasme en succes meegedaan aan het programma Duurzame Dorpen van de Provincie Overijssel. In 2011 is wederom een dergelijke wedstrijd georganiseerd. Onze gemeente heeft alle plaatselijke belangen en buurtschappen in de gemeente opgeroepen hieraan deel te nemen. Dit heeft echter niet tot resultaat geleid.
- *ondersteuning buurtschap Ommerkanaal (oa groen gas Hub)*
Door het buurtschap worden diverse duurzame initiatieven ontplooid. Bijvoorbeeld aanleg van zonnepanelen en het ontwikkelen van een Groen Gas Hub met omliggende agrarische bedrijven. Onze gemeente probeert waarmogelijk deze initiatieven via inzet van menskracht te faciliteren. Ook zijn wij betrokken bij de uitbreiding van het dorps huis en het duurzaam renoveren van het bestaande gedeelte.
- *Organiseren Duurzame Mobiliteitsmarkt*
In samenwerking met de gemeente Hardenberg is een duurzame mobiliteitsmarkt georganiseerd. Tijdens deze markt zijn onze burgers geïnformeerd over mogelijkheden van duurzame vervoersmiddelen (bv elektrische auto's, auto's op groengas, elektrische scooters en fietsen ed). Tevens is deze markt aangevuld met activiteiten rondom Het Nieuwe Rijden, actie bandenspanning, Solar auto Universiteit Twente en Discovery bus. Ook was het plaatselijk bedrijfsleven betrokken bij deze markt.
- *project scholen krijgen energie!*
In Samenwerking met Natuur en Milieu Overijssel nemen een drietal basisscholen in Ommen deel aan dit project. In dit project gaan leraren en leerlingen samen aan de slag om echt energie te besparen. Dat levert dubbele winst op: de energierekening van de school gaat omlaag en er wordt door de leerlingen gewerkt aan de kerndoelen die betrekking hebben op het milieu.
- *project 'energieneutraal renoveren'*
Samen met de Provincie Overijssel en de gemeenten Dalfsen, Hardenberg en Deventer is een project in voorbereiding om te komen 40 energieneutrale woningen. De Overijsselse Aanpak 2.0

heeft een focus op het nemen van energiebesparende maatregelen. Energieneutraal renoveren gaat verder dan het nemen van vaak bekende en bewezen energiebesparende maatregelen. De ambitie is dan niet langer het nemen van twee labelstappen maar het dusdanig verbeteren van de woning dat deze energieneutraal is.

- *Elektrische Laadpalen*

De realisatie van twee elektrische laadpalen is op dit moment in voorbereiding.

- *Facilitering en ondersteuning diverse initiatieven*

Regelmatig komt het voor dat bedrijven, maatschappelijke organisatie of burgers duurzame initiatieven hebben. Denk hier bij bijvoorbeeld aan de uitbreiding renovatie van de Imminkhoeve en De Lindenbergh tot het aanwezig zijn op bijvoorbeeld open dagen, informatiebijeenkomsten en vergadering van Plaatselijke Belangen.

- *Ondernemingsdossier en Green Key recreatiebedrijven.*

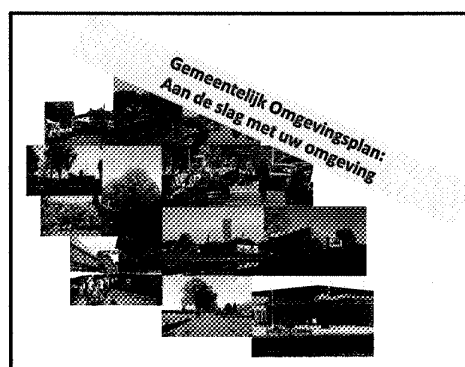
Ommen doet mee aan een pilot-project rond het ondernemingsdossier. Aan dit project doen ook een aantal recreatieondernemers mee. Doel van traject is vermindering van de administratieve lastendruk voor ondernemers. Getracht wordt ook de certificering van het Green Key label binnen het ondernemingsdossier te realiseren.

Vanuit rol: Duurzaamheid integreren in gemeentelijk beleid, planontwikkeling en uitvoering

- *Visie voor een duurzaam Ommen-Oost*
 Voor het gebied Ommen-Oost is een visieboek ontwikkeld. In deze visie zijn de ambities voor de ontwikkeling van een nieuwe duurzame woonwijk ten oosten van Ommen verwoord. Duurzaamheid is in hierin, in al zijn facetten, opgenomen. Zodra dit plan tot ontwikkeling komt zal dit een belangrijke duurzaamheidsimpuls voor de gemeente betekenen.
- *duurzaamheid in gemeentelijk ontwikkelings plan*
 Het Gemeentelijk Ontwikkelings Plan (GOP) is in ontwikkeling. In dit plan is duurzaamheid als thema meegenomen. De bestaande duurzaamheidsambities van de gemeente Ommen zijn in dit plan opgenomen en bekrachtigd: de gemeente Ommen wil een actief duurzaamheidsbeleid voeren en dan vooral vanuit de regisseursrol. Waarbij er ook aandacht is voor verbreding van het thema duurzaamheid: van fysieke duurzaamheid naar sociale duurzaamheid.
- *Openbare verlichting*
 Bij nieuw civieltechnische projecten worden oude verlichtingsarmaturen vervangen voor LED verlichtingarmaturen. Tevens zijn er enkele projecten gerealiseerd en in voorbereiding, zoals: Hofjes Dante, Industrierrein de Strangen, Opwaardering Stationsomgeving, Herinrichting Stationsweg en ontwikkeling centrumvisie.
- *Projectplan 'CO2 vastleggen in Overijssels Groen'*
 Samen met het Overijssels Landschap is een projectplan opgesteld om te onderzoeken of CO2 compensatie een kansrijk concept is om groen te (co)financieren en om duurzaamheidsdoelstellingen te behalen. De financiële middelen voor de uitvoering van fase 1 van dit onderzoek zijn beschikbaar gesteld. Fase 1 is inmiddels opgestart.
- *Borging duurzaamheidsbeleid*
 Veel aandacht is besteed aan de borging van het klimaat en duurzaamheidsbeleid binnen de gemeentelijke organisatie. Onder borging verstaan we de manier waarop klimaatbeleid structureel een plaats krijgt in beleid, organisatie en uitvoering. Borging van het klimaatbeleid is geen eenvoudige opgave, omdat het samenwerking vergt van veel partijen: van bestuur tot uitvoerende ambtenaren en van klimaatcoördinatoren tot externe partijen als bedrijven en burgers.
- *Onderzoek mogelijkheden pauzelandschappen/klimaatlandschappen*
 De uitgifte van bouwgrond zowel voor particulieren als voor bedrijven loopt achter ten aanzien van de prognoses. Dit betekent dat er veel bij de gemeente in bezit zijnde gronden gedurende lange termijn niet worden gebruikt. Onderzoek moet plaatsvinden of deze gronden tijdelijk in gebruik kunnen worden gegeven voor andere doeleinden. Pauzelandschappen/klimaatlandschappen zijn hier eventueel een mogelijkheid voor.

Is het Plan van aanpak uitvoering klimaatbeleid gemeente Ommen 2010 – 2011 uitgevoerd?

Het werkterrein van 'klimaat en duurzaamheid' kenmerkt zich door haar dynamiek. Dit blijkt bijvoorbeeld uit (nieuwe) initiatieven vanuit burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties, innovaties en nieuwe provinciale en landelijke (subsidie)regelingen. Gelet op de rol die de gemeente wil spelen vraagt deze dynamiek om actie en om, daar waar mogelijk, te faciliteren en te verbinden. Tegen de achtergrond van deze dynamiek is vooraf niet altijd exact aan te geven welke activiteiten worden uitgevoerd. Toch kan geconstateerd worden dat het plan van aanpak uitvoering klimaatbeleid gemeente Ommen 2010 – 2011 grotendeels is uitgevoerd. De onderstaande thema's uit dit plan van aanpak zijn uitgevoerd of nog in uitvoering:

- Energieloket
- Verbeteren energetische kwaliteit gebouwde omgeving
- Energiescans voor bedrijven
- Stimuleringsregeling energie producerende woningen
- Toetsing en toezicht energieprestatienorm Bouwbesluit
- Duurzame energieopwekking
- Voorbeeld rol gemeente
- Energiebeheer gemeentelijke gebouwen
- Duurzame mobiliteit
- Openbare verlichting

Thema's die wel opgepakt maar niet uitgevoerd zijn:

- Energiebesparing en duurzame energie in zorgcomplexen;
- Energiebesparing scholen/Frisse scholen;

Zoals ook is opgenomen in het overzicht van uitgevoerde en lopende projecten ligt de oorzaak van het niet uitvoeren van deze thema's extern. Door interne meningsverschillen binnen de VVE van het zorgcomplex is niet tot uitvoering van maatregelen gekomen, terwijl er wel een provinciale subsidie was toegekend. Het project Energiebesparing scholen/Frisse scholen is door de ontwikkelingen rondom de toekomstige huisvesting van het basisonderwijs (kindpleinen) niet uitgevoerd. Wel hebben een drietal scholen in samenwerking met Natuur en Milieu Overijssel en ondersteund door de gemeente deelgenomen aan het project scholen krijgen energie.

Vooruitblik: Speerpunten voor uitvoering 2013 ev zoals opgenomen in Gemeentelijk Omgevingsplan

De basis voor het toekomstig duurzaamheidsbeleid van de gemeente Ommen is gelegd in het (concept) gemeentelijk Omgevingsplan. Zie onderstaand kader.

Klimaat en duurzaamheid in Gemeentelijk Omgevingsplan

Het realiseren van de ambities op het terrein van energiebesparing, duurzame energievoorziening en reductie van CO2 uitstoot kan de gemeente niet alleen. De gemeente moet burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties activeren en faciliteren om doelstellingen te kunnen realiseren. De gemeente regisseert en faciliteert dit proces, en zet zelf in op:

- o Het structureel faciliteren en initiëren van energiebesparing bij burgers en bedrijven;
- o De realisatie van 20% duurzame energie in 2020 binnen gemeentegrenzen zonder de inzet van windenergie. De gemeente wijst windenergie af omdat dit de omgevingskwaliteiten daarmee de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van Ommen als recreatief-toeristische toplocatie in het Vechtdal en Nederland schaadt;
- o Het ontwikkelen van (delen) van Ommen Oost als duurzame en klimaatneutrale wijk;
- o Het gezamenlijk ontwikkelen van duurzaamheid inzetten als middel om de sociale cohesie te versterken, op basis van het uitgangspunt: het beter benutten en faciliteren van het zelfsturende vermogen van de Ommer gemeenschap;
- o Het integraal onderdeel uit laten maken van duurzaamheid van het gemeentelijk beleid en in de eigen bedrijfsvoering.

De uitvoering van het klimaat- en duurzaamheidsbeleid verloopt volgens drie pijlers:

1. Duurzaamheid integreren in gemeentelijk beleid, planontwikkeling en uitvoering;
2. Duurzaamheid bij derden stimuleren en faciliteren;
3. Duurzaamheid in eigen bedrijfsvoering.

Tal van activiteiten zijn al ontwikkeld en in de steigers gezet waarbij de nadruk ligt op energiebesparing in de bestaande woningbouw en bij bedrijven, en het faciliteren en stimuleren van initiatieven voor opwekking van duurzame energie. Onderscheid wordt gemaakt in initiatieven gericht op het opwekken van duurzame energie voor eigen gebruik (zelflevering) en initiatieven gericht op grootschalige opwekking van duurzame energie.

Initiatieven op het gebied van zelflevering komen door diverse stimuleringsacties van gemeente en provincie goed van de grond. Daarnaast is de huidige ontwikkeling van de prijzen voor bijvoorbeeld zonnepanelen zodanig, dat dergelijke initiatieven ook zonder subsidie rendabel worden. Daarentegen komen initiatieven gericht op grootschalige opwekking van energie in de gemeente nog niet van de grond, hetgeen wel nodig is om de gestelde doelen te halen. Deze grootschalige initiatieven ondervinden bij de realisatie regelmatig knelpunten op het vlak van ruimtelijke ordening, vergunningsprocedures, besluitvorming en wijzigende subsidievoorwaarden. Daardoor kent de realisatie een langere doorlooptijd. Dat vraagt een meer actieve houding van de gemeente om grootschalige initiatieven te initiëren en te faciliteren, om zo tot een versnelling en opschaling te komen. In dit kader past dat de gemeente gaat onderzoeken of de gronden die binnen de gemeente vertraagd tot ontwikkeling komen, tijdelijk of permanent kunnen worden benut voor het opwekken van duurzame energie.

Op basis van het concept GOP en nu lopende projecten worden de volgende speerpunten voor 2013 voorgesteld:

- Inzet op gebouwde omgeving via doorontwikkeling Energieloket: stimulering en faciliteren burgers om energiescans en maatregelen uit te voeren;
- Energiebesparing bij bedrijven bevorderen door stimuleren van energiescans en toepassing wettelijk kader;
- Stimuleren en faciliteren derden bij opwekking duurzame energie (met name biogas, zonne-energie en warmte-koude opslag);
- Duurzaam ontwikkelen van Ommen-Oost;
- Zelf het goede voorbeeld geven (bv wagenpark, gemeentelijke gebouwen, duurzaam inkopen);
- Duurzaamheid integraal meenemen in gemeentelijk beleid, planontwikkeling en uitvoering.
- Onderzoek naar tijdelijke of permanent gebruik van gronden in eigendom van de gemeente die vertraagd tot ontwikkeling komen (pauzelandschappen /klimaatlandschappen).
- Verduurzamen recreatiesector (Green Key label in relatie tot ondernemingsdossier)

Hoe Verder?

Uitvoering duurzaamheidsbeleid 2014 ev

Mogelijke scenario's voor uitvoering duurzaamheidsbeleid 2014 ev.

Scenario 1: Energiebesparing centraal (meelopen)

In dit scenario staat de energiebesparing bij burgers (energieloket 2.0) en bedrijven centraal. Realisatie van duurzame energie wordt aan de markt overgelaten. De gemeente speelt hierin geen rol. Initiatieven van burgers, bedrijven en maatschappelijk speelveld worden niet of nauwelijks gestimuleerd en gefaciliteerd.

Scenario 2: Continuering huidig beleid tot 2020 en realisatie ambitie gemeentelijk omgevingsplan (voorlopen)

In dit scenario wordt de looptijd van het ingezette beleid gecontinueerd tot 2020. De doelstellingen en ambities worden ook doorgetrokken tot 2020. Aangezien het steeds moeilijker zal worden om de beoogde inzet aan energiebesparing en duurzame energie te realiseren (het 'laaghangend fruit' wordt eerst geplukt), zal dit een steeds intensievere inzet vergen. Initiatieven van burgers, bedrijven en maatschappelijk speelveld worden gestimuleerd en gefaciliteerd.

Scenario 3: Realisatie energie of CO₂-neutrale gemeente in 2030 (koplopen)

Realisatie van een klimaat neutrale gemeente betekent dat de netto CO₂-uitstoot gelijk is aan nul. Om een energie neutrale gemeente te realiseren is naast een forse energiebesparing een forse inzet van duurzame energie nodig. Dit is een enorme opgave en zal zeker op de middellange termijn niet gerealiseerd worden. De resterende CO₂-uitstoot kan eventueel gecompenseerd worden door CO₂-compensatie en/of inkoop van groene stroom. Realisatie van dit scenario betekent een forse inzet van de gemeente en is zonder inzet van windenergie niet te realiseren.

Uitwerking

Het ligt voor de hand het huidige beleid, zoals dat ook opgenomen in het gemeentelijk omgevingsplan, te continueren. De continuering van dit beleid is echter niet structureel geborgd in de begroting. Bij het uitblijven van extra inzet/middelen kunnen de ambities uit het GOP vanaf 2014 niet meer uitgevoerd worden. Wel zijn er nog incidentele reserves voor 2013. Voorstel is deze incidentele reserves oa in te zetten voor het uitwerken van bovengenoemde scenario's. Ten behoeve van de kadernota 2014 wordt een voorstel gemaakt over de financiële consequenties van de genoemde scenario's.